

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/84/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121205284
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121205284.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobkyne Y. S., L.. XX.XX.XXXX, J. Š. XXXX/XX, XXX XX G., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.496,- eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi 1.050,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.
- III. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 25.02.2021 si žalobkyňa uplatnila voči žalovanej právo na primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.496,- eur. Svoju žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Csp/9/2019 o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky, voči žalovanej, úspešná v oboch uplatňovaných nárokoch, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 29Csp/9/2019, zo dňa 15.5.2019, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5Co/90/2019, zo dňa 18.6.2020 (ďalej len Základné konanie), ktorý nadobudol právoplatnosť 24.7.2020, bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky, voči terajšiemu žalovanému, úspešná v uplatňovanom nároku, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9Csp/73/2020, zo dňa 1.10.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.10.2020. Súd rozhodol, že žalovaná je povinná vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 2 896 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 30.1.2019 do zaplatenia a určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 9975576788, zo 4.8.2011, v časti 3. Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 6. v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

- odôvodnenie 16.: „Žalobkyňa ako fyzická osoba - spotrebiteľ uzatvorila so žalovaným dňa 4.8.2011 zmluvu o úvere konsolidácia č. 9975576788, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 6 450 Eur s uvedením výšky mesačnej splátky 178,07 Eur, výšky úrokovej sadzby 19 %, poistenia schopnosti splácať úver - základný súbor poistenia, dátumu splatnosti prvej splátky 25.9.2011, dátumu každej ďalšej splátky vždy k 25. dňu mesiaca, dátumu konečnej splatnosti úveru 20.8.2016, počtu splátok 60,

RPMN 20,98 %, priemernej hodnoty RPMN 20,56 % a celkovej výšky nákladov 3 701,31 Eur. Žalobkyňa žalovanému titulom splátok úveru poukázala úhrady v celkovej výške 11 770,74 Eur.“

- odôvodnenie 30.: „Jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j/zák. č. 129/2010 Z. z. aj uvedenie RPMN, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť s uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto RPMN. V prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti neobsahuje, podľa § 11 ods.1 písm. a/ cit. zák. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.“

- odôvodnenie 36.: „Na základe vyššie uvedených skutočností, preto súd dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje údaj o všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN, preto sa predmetný spotrebiteľský úver v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. a/zák. č. 129/2010 Z. z. považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda žalobkyni vznikla iba povinnosť vrátiť žalovanému istinu poskytnutého úveru.“

- odôvodnenie 37.: „S poukazom na vyššie uvedené závery potom žalobkyni v súlade s ust. § 451 Občianskeho zákonníka vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu realizovaných úhrad splátok úveru a poskytnutých úverových prostriedkov. “

- odôvodnenie 38.: „Z preložených listín nesporne vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej úverovej zmluvy poskytol žalobkyni úverové prostriedky v celkovej výške 6 450 Eur a žalobkyňa realizovala v jeho prospech úhrady vo výške 11 770,74 Eur, a teda má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5 320,74 Eur.“

- odôvodnenie 59.: „Žalobkyňa sa ďalej domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o úvere v časti 3 zmluva o úvere a záverečné ustanovenia bod 6 v znení: Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenej v čl. 10 II. časti všeobecných obchodných podmienok.“

- odôvodnenie 70.: „Vopred pripravená zmluvná podmienka predmetnej zmluvy o úvere, ktorú nemožno meniť individuálnym dojednaním svedčí o tom, že žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala vôľu, ale ani možnosť si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne. Ak má byť rozhodcovská doložka právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku je nepochybne forma uzavretej zmluvy, t. j. skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola súčasťou obchodných podmienok. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú, a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, a preto súd žalobe v uvedenej časti vyhovel.“

Ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie (ďalej aj ako „PFZ“) má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný.. Slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. Na rozdiel od iných inštitútov finančného zadostučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadostučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadostučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške splniť nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť. Zo strany žalovanej išlo o viacnásobné porušenie práva. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy vyššie citovanej právnej normy, PFZ požaduje vo výške 3.496,- eur. Žalovaná sa na jej úkor obohatila vo výške 2.896,- eur a za neprijateľnú zmluvnú podmienku 600,- eur.

2. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila. Vo svojom vyjadrení uviedla, že finančné zadosťučinenie nie je koncipované ako sankcia veriteľovi, ale ako náprava pre dlžníka. Podľa názoru Okresného súdu Martin, sp. zn. 10Csp/59/2017 podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav a to a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované zákonné ustanovenie podľa presvedčenia súdu však nemožno vykladať tak, že právo na primerané finančné zadosťučinenie má každý spotrebiteľ, ktorý vytkne a to úspešne, napr. nejakú vadu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa presvedčenia súdu je ho nutné vykladať tak, že poskytnutím finančného zadosťučinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právny predpismi dodávateľom vznikla. Žalobkyňa pri zdôvodňovaní nároku na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 eur argumentovala tým, že sa jej banka vyhrážala exekúciou, neprestajne jej posielala upomienky, keď sa dostala do omeškania s úhradou splátok a pod.. Obdobne vypovedala aj jej sestra. Obe konštatovali, že je v dôsledku takéhoto postoja banky boli vystresované. Súd konštatuje, že zasielanie upomienok pri omeškaní dlžníka s úhradou splátok, prípadne upozornenie na možné súdne vymáhanie pohľadávky a následnú exekúciu, je štandardný a obvyklý postup veriteľov, ktorí sú bankovými, ale aj nebankovými subjektmi. Je samozrejmé, že dlžník je v takomto období vystresovaný, nakoľko si uvedomuje vlastnú insolventnosť a jej možné následky, čo je opäť pocit, ktorý je u dlžníkov bežný a prirodzený. Na to aby sa mohol žalobca domáhať priznania primeraného finančného zadosťučinenia je potrebná, aby mala v prvom rade právoplatný rozsudok, v tomto prípade o určení neprijateľných zmluvných podmienok. Bez existencie takéhoto právoplatného rozhodnutia nie sú splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovanej nie je jasné z čoho vychádzala žalobkyňa pri určení výšky finančného zadosťučinenia a prečo žiada od sumu 3496,-eur. V žalobe žalobkyňa uvádza, že sumu 3496 eur požaduje z dôvodu, že sa žalovaná obohatila o sumu 2896 eur a za neprijateľnú zmluvnú podmienku požaduje 600 eur, pričom ďalej Žalobkyňa výšku finančného zadosťučinenia žiadnym spôsobom neodôvodnila a ani v tomto smere nepredložila a nenavrhol žiaden dôkaz. Aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukazuje okresný súd (sp. zn. 3Obo 147/2007, 6Obo 302/2006) napriek tomu, že v súvislosti s priznanou výškou finančného zadosťučinenia je treba uviesť, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie je nárokom objektívnym, ktorý nie je viazaný na naplnenie akýchkoľvek subjektívnych podmienok, totiž vyplýva, že je treba mať na zreteli, že finančné zadosťučinenie a jeho výška má byť „kompenzáciou za nevyčísliteľné straty, ktoré postihnutý utrpel“, resp. „prihliadne sa aj na to, aby náhrada ujmy predstavovala určitú satisfakciu za stav, ktorý musel žalobca týmto konaním žalovaného strpieť. Inak povedané, aj keď predpokladom priznania finančného zadosťučinenia je v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa to, aby spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej predpismi na jeho ochranu, je treba zrozumiteľne uviesť, či a ktoré práva žalobkyne ako spotrebiteľa boli porušené postupom žalovanej a posudzovanou úverovou zmluvou v danom, konkrétnom - tu v prejednávanej príhode. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu súd musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých súd pri svojich úvahách musí vychádzať. Je nutné prihliadnúť k tomu, akým spôsobom výšku zadosťučinenia žalobca zdôvodňuje, aké dôkazy v tomto smere označuje, avšak rozhodnú je úvaha súdu, ktorá smeruje k zisteniu primeranosti priznávaného zadosťučinenia v peniazoch. Súd musí o výške primeraného finančného zadosťučinenia uvažovať v intenciách konkrétneho sporu a vychádzať z konkrétnych zistených skutkových okolností. Súd prihliadne na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Až na základe takto zistených skutočností je možné určiť výšku zadosťučinenia. Odvolací súd zdôrazňuje, že hlavným kritériom pri finančnom zadosťučinení je kritérium primeranosti (výšku uvedenú v petite nemôže súd prekročiť). V tomto smere pritom podľa žalovanej nie je postačujúce, pokiaľ žalobkyňa navrhuje určitú sumu primeraného finančného zadosťučinenia, avšak túto požadovanú výšku žiadnym spôsobom neodôvodní v tom smere, aký vplyv malo alebo mohlo mať porušenie práva spotrebiteľa na jeho osobu, a to zvlášť za skutkových okolností tohto prípadu.

3. Žalobkyňa v replike uviedla, že právoplatný rozsudok (čo do výroku I. a IV.) jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založenom Zmluvou o úvere č. 9975576788 zo dňa 04.08.2011 došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. V zmysle právoplatného I. a IV. výroku rozsudku prvoinštančného súdu vydaného v základnom konaní a potvrdeného rozsudkom odvolacieho súdu je evidentné, že na súde úspešne uplatnila porušenie práva, ako aj povinnosti žalovanej ustanovenej týmto zákonom resp. osobitnými predpismi, čím naplnila hypotézu právnej normy uvedenu v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Je zrejmé, že uzatvorením Zmluvy o úvere č. 9975576788 zo dňa 04.08.2011 v rozpore so zákonom došlo preukázateľne k porušeniu spotrebiteľských práv a povinností žalovanou. Je nepochybné, že rozsudkom súdu prvej inštancie vydaným v základnom konaní sa preukázalo, že žalovaná porušila svoju povinnosť (absencia obligatórných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy a zakomponovanie neprijateľnej zmluvnej podmienky). Zákon o spotrebiteľských úveroch je najtypickejším príkladom, ktorý ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa ako osobitný predpis predpokladá. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovanej došlo k vzniku sekundárneho zákonného následku v podobe sankcie vydania bezdôvodného obohatenia na základe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neprijateľnosti zmluvnej podmienky, teda ex lege jej neplatnosti. Následné uplatnenie PFZ na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného ohrozenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu. Pripustením argumentácie žalovanej o nedôvodnosti PFZ by bola popretá samotná podstata a zmysel tohto inštitútu v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý má mať sankčný a odradzujúci charakter, keďže zo strany žalovanej dochádza na finančnom trhu k dlhodobému a opakujúcemu sa porušovaniu práv spotrebiteľov. Žalovaná v základnom konaní neprejavila žiadnu sebareflexiu, ale súdne konanie sa snažila využiť vo svoj prospech, avšak výsledok základného konania dokazuje, že táto jej argumentácia nemala oporu v hmotnom práve, hoci už má skúsenosti a vedomosti z iných rovnakých súdnych konaní o nesprávnosti svojej obrany, v ktorých už bola so svojimi právnymi názormi neúspešná. Práve postupom, keď žalovaná nenáležitými prostriedkami procesnej obrany popierala nárok, stresové situácie a psychické vypätie len stupňovala. Ak by som analogicky použila terminológiu trestného práva, tak súdy by mali, pri úvahách o výške PFZ, zohľadňovať v neprospech dodávateľov, v ich postupoch voči spotrebiteľom, špeciálnu recidívu dodávateľov a pri opakovaní porušení spotrebiteľského práva PFZ zvyšovať a nie znižovať. Je nepochybne zrejmé, že žalovaná zo zmlúv s rovnakým alebo obdobným obsahom inkasuje splátky aj v súčasnosti. Taktiež PFZ je inštitút, ktorý má plniť prevenčnú funkciu nielen voči žalovanej, aby sa k používaniu takýchto nekalých praktík opätovne neuchyľovala, ale aj voči ostatným dodávateľom na finančnom trhu. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.05.2017: „Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä požívanie adjektíva „odradzujúci“). A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.“ Výška finančného zadosťučinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom pre stanovenie výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Uplatnená výška zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Rovnako je potrebné podotknúť, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovanú, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov. Záleží len na žalovanej, aby sa nedopúšťala recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov. Primeranosť sumy 3 496,- eur je vzhľadom najmä na postoj žalovanej a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Vzhľadom na permanentný odmietavý postoj žalovanej voči svojim pochybeniam je uplatnená suma nielenže primeraná, ale zjavne aj nízka. Ak má

PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním v takej výške, ktorá má nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške nemôže spĺňať.

4. Žalovaná v duplike zopakovalo vyjadrenie k žalobe.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

6. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 15.05.2019, č.k. 29Csp/9/2019-83 rozhodol, že žalovaná je povinná vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 2 896 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 30.1.2019 do zaplatenia a určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 9975576788, zo 4.8.2011, v časti 3. Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 6. v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Súd v rozhodnutí dospel k záveru o absencii zákonných náležitostí. Uvedeným rozsudok potvrdil odvolací súd.

7. Žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla, si zobrala úver a tento vyplatila, resp. ho preplatila. Poštová banka jej vykonávala zrážky zo mzdy a to od roku 2012. Zrážky boli vykonávané vo výške 170 eur. Vzhľadom na vysokú sumu si nemohla dovoliť ísť ani na maródku. V roku 2017 jej bola diagnostikovaná porucha sluchu. Musela ísť na operáciu a preto išla za mzdovou pracovníčkou, či neposlala Poštová banka ukončenie zrážok, nakoľko už vtedy mala úver uhradený. Keďže to tak nebolo, musela ísť do Poštovej banky, kde im rovnako predložila doklady o tom, že úver je vyplatený. Povedali, že nie, že musí platiť ďalej. Že to nie je ešte ukončené. Potom sa s nimi dohodla na splácaní po 90 eur, pokiaľ sa to neskončí. Pol roka bola na maródku, potom vyhľadala spotrebiteľské združenie s tým, že to mala všetko preplatené. Mzdu mala vo výške cca 580 eur

8. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

9. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

10. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

11. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Medzi stranami nebolo sporné, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským. V predmetnej veci si žalobkyňa uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie spolu vo výške 3.496,- eur v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 15.05.2019, č.k. 29Csp/9/2019-83 rozhodol, že žalovaná je povinná vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 2 896 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 30.1.2019 do zaplatenia a určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 9975576788, zo 4.8.2011, v časti 3. Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod

6. v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

13. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

14. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

15. Súd má za to, že v danom prípade porušením práva a povinnosti žalovanou je to, že v zmluvnom vzťahu žalovaná ako dodávateľ neuviedla všetky zákonom predpísané náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže žalovaná preukázateľne porušila právo žalobkyne, ako spotrebiteľa na písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere s tým, aby táto obsahovala náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. a zároveň použil v zmluve neprijateľnú zmluvnú podmienku, dôsledkom takéhoto porušenia je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobkyni priznané primerané finančné zadosťučinenie.

16. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak pre určenie výšky nároku musí žalobkyňa objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho pociťovala a prežívala. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vznikutej resp. hrozacej ujmy, okolností tak na strane žalobkyne ako aj žalovanej, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobkyne. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktne držať ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ale primeraný.

17. Súd má za to, že pre žalobkyňu bude primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.050,- eur a to 1.000,- eur pokiaľ ide o porušenie povinnosti v súvislosti s vydaním bezdôvodného obohatenia a 50,- eur pri neprijateľnej zmluvnej podmienke. Túto sumu považoval súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovanej do práva žalobkyne ako spotrebiteľa. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovanej, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovanej trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovanú, ktorá ako dodávateľ finančnej služby závadne konala. Vzhľadom na okolnosti veci, ujmu, ktorá bola žalobkyni spôsobená (boli jej vykonávané zrážky zo mzdy, pričom podľa jej vyjadrenia si nemohla dovoliť ísť ani na PN, tento stav trval od roku 2012 a musela sa domáhať vydania bezdôvodného obohatenia), súd ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti výšku primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1.050,- eur. Touto sumou budú naplnené všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, a preto v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v časti základu nároku v rozsahu 100%, pričom výška priznaného nároku závisela výlučne na posúdení súdu. Preto súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom pri vyčíslení sa bude vychádzať z priznanej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).